

BRASLA. BRASLAS SENLEJA

Klinšu atsegumi

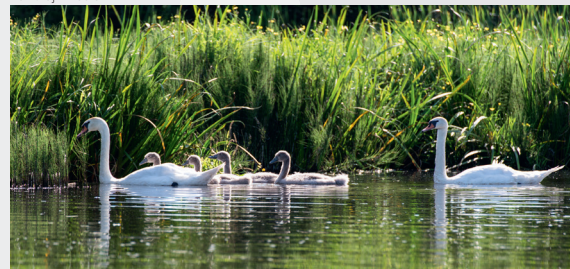

Laivotāji Braslā

Foto: Baltic Pictures

Laivotāji Braslā

Gulbju ģimene

Maršruts

Kaut arī Braslu var pieskaitīt pie "mazo" upju kategorijas, minētajā maršruta posmā nav daudz mazajām Latvijas upēm tik raksturīgo dabas radīto laivotāju šķēršļu – koku aizgāzumu, saskalojumu un bebru nedarbu. Lielākais šķērslis ir Braslas ūdenskrātuves aizsprosts. Tam laivas var apnest pa labo pusi. Respektējam zivjaudzētavas apkārtnē izvietotos informējošos uzrakstus, jo šeit ir privātīpašums, tomēr pirms brauciena iepazīstamies ar savām kā ūdenstūristu tiesībām brīvi pārvietoties tauvas joslā. Upes posmā lejpus HES aizsprosta līdz ietekai Gaujā ir vērā ņemama straume un straujtes. Augstākā ūdens līmenī sēres, akmeņi un salas ir zem ūdens, bet zemā tie atsevišķās vietās var traucēt pārvietošanos pa upi un ir jābūt gataviem uz kādu brīdi izkāpt no laivas un to pastumt. Braucienu pa Braslu daudzveidīgāku padara daudzie smilšakmens atsegumi. Maršruts ietilpst Gaujas nacionālajā parkā.

Ieteicamais laiks

Ieteicamais – no aprīļa līdz septembrim, taču Braslu var laivot no pavasara paliem līdz par vēlam rudenim.

Garums

~ 25 km (Brasla) + 15 km (Gauja).

Ilgums

Brasla 5–6 h, Gauja 3–4 h atkarībā no braucēju motivācijas sasniegt galamērķi.

Grūtības pakāpe

Mazūdens periodā – viegla. Lielos palos – vidēja.

Upes kritums

Visā Braslas posmā ~ 16,7 m, vidējais ~ 2,0 m/km.

Sākuma punkts 24.95441, 57.35417 Straupe, Kaijciema ceļš pār Braslu. Alternatīva – Inčukalna–Valkas autoceļa (A3) tilts. Augšpus tilta (kreisajā krastā) ir autostāvlaukums ar informācijas stendu, kur var novietot spēkratus un sagatavoties braucienam.

Beigu punkts 24.93038, 57.24576 (ieteka Gaujā). Tā kā pie Braslas ietekas nav iespējams laivu transports, brauciens jāturpina pa Gauju līdz Siguldai (vēl 15 km) vai arī jāpaliek kādā no Gaujas ūdenstūristu apmetnēm.

Laivas

Kanoe, kajaki, piepūšamās laivas u.c.

Attālums no Rīgas

55 km

Transports

Nepieciešams pavadošais transports, kas nogādā laivas un braucējus gan maršruta sākumpunktā, gan galapunktā. Parasti laivu nomas sniedz šo servisu.

Der zināt!

Jūs atrodaties īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Gaujas Nacionālajā parkā! Aicinām jūs saudzēt un cienīt dabas un cilvēku radītās vērtības! Jebkāda veida smilšakmens atsegumu un ar tiem saistīto biotopu bojāšana – zīmēšana, alu atrakšana, pārvietošanās pa atsegumu virsmu, to veģetācijas bojājumi u.c. – ir ne tikai neatgriezenisks pāri nodarījums dabai, bet arī administratīvi sodāma rīcība. Braslas iežu atsegumi ir aizsargājami ģeoloģiski dabas pieminekļi. Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Posmā no Straupes līdz A3 ceļam ir piecas nakšņošanas vietas. Glābšanas dienesti: 112.

Iesakām!

Maršrutu var sākt arī Rozulā, šajā gadījumā jāreķinās, ka tas būs 2 dienu maršruts, plānojot nakšņošanu brīvdienā mājā "Vējiņi".

SERVISS

Pārgaujas Tūrisma informācijas punkts

Pārgaujas nov., Straupes pag., Stalbe, "Ezeriņi", 26620422, turisms@pargaujasnovads.lv, www.pargaujasnovads.lv

Baltic Wildlife

28808440, laura@balticwildlife.eu, www.balticwildlife.eu

Brīvdienu māja "Vējiņi"

Pārgaujas nov., Straupes pag., "Vējiņi", 29354189, pazemesezeri@gmail.com, www.pazemesezeri.lv (arī kempings "Paegli")

APSKATES OBJEKTI

1 | Lielstraupes pils

2 | Vējiņu pazemes ezeri 24.90657, 57.34275.

"Vējiņu" māju tuvākajā apkaimē izskalošanas jeb sufozijas procesu rezultātā izveidojušies pazemes tukšumi. Tad, kad virs pazemes tukšuma iegrūst pārsedzošie iegu slāņi, veidojas sufozijas kritene. Vienā no tām atrodas Ezerāla. Aiz dziļās, šahtveidīgās alas ieejas atrodas pirmais, bet mazliet tālāk – otrs pazemes "ezers". Mazliet tālāk – pie Braslas atrodas 42 m garā Upes ala. Abas alas atklāja 1984. gadā.

3 | Braslas senleja

Gaujas labā krasta pietekas Braslas senleja sākas pie Straupes un beidzas pie upes ietekas Gaujā. Upes posmā no Straupes līdz Braslas ūdenskrātuvei senlejas dziļums ir līdz 15 m, bet no ūdenskrātuves līdz ietekai Gaujā (mazskārt posms) līdz pat 30 m dziļš un 300 m plats "kanjons". Dziļāko Braslas senlejas posmu pirms aptuveni 12 000 gadu veidojuši ledāja kušanas ūdeņi. Šis ir arī viens no skaistākajiem Latvijas upju posmiem, kur krāšņi atklājas Gaujas svītas sarkanīgie un dzeltenie smilšakmeņu atsegumi.

4 | Podnieku iezis 24.92158, 57.28948.

Neliels smilšakmens atsegums Braslas senlejas labā pamatkrasta nogāzē, vecupes krastā, attālkā no Braslas ūdenskrātuves.

5 | Braslas ūdenskrātuve

6 | Aņītes Garais iezis 24.93287, 57.28924.

Ap 400 m garš un līdz 7 m augsts smilšakmens atsegums Braslas ūdenskrātuves dienviddaļas kreisā krasta nogāzē. Daļa no tā atrodas zem ūdens līmeņa.

7 | Varšavu iezis 24.93005, 57.28819

Ap 90 m garš un 4–7 m augsts smilš-akmens atsegums Braslas senlejas labā pamatkrasta nogāzē iepretim Braslas HES aizsprostam. Tas atrodas 20–50 m no ūdenskrātuves, tādēļ daļa no tā ir nosepta ar koku biezu lapotni.

8 | Kraukkalna iezis 24.93051, 57.28667

Iespaidīgs un ainavisks ap 400 m garš atsegums līdz 20 m augstā Braslas labā krasta nogāzē aiz Varšavu ieža, 150 m lejpus aizsprosta. Ziemā šeit veidojas ainavisks **leduskritums**.

9 | Aņītes Vidējais iezis 24.93617, 57.28653.

Ap 100 m garš un līdz 10 m augsts smilšakmens atsegums Braslas senlejas kreisā pamatkrasta nogāzē (ne pie pašas upes) iepretim zivjaudzētavai. No labā krasta veģetācijas periodā un laivotājiem – segts acu skatienam.

10 | Braslas zivjaudzētava 24.93845, 57.28579.

Audzē lašveidīgās zivis un nēģus, ar kuriem tiek papildinātas Latvijas savvaļas zivju populācijas.

Pievērs uzmanību! Braslas krastos var dzirdēt zaļā kauķīša dziesmu. Zaļais kauķītis ir Latvijā samērā reti sastopama suga, kas ligzdo upju ieleju stāvajos krastos.

11 | Jānavārti 24.93795, 57.28457.

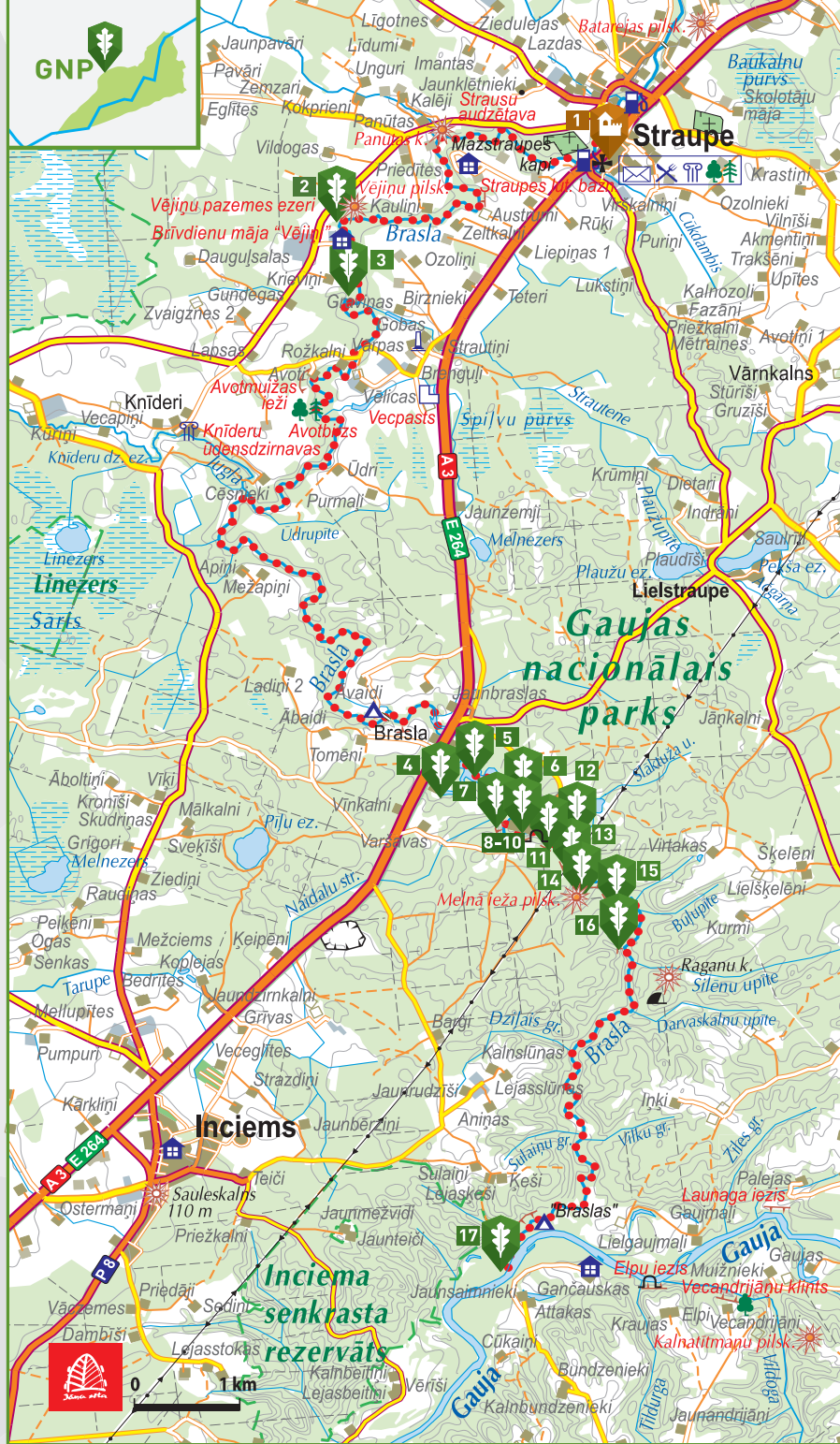
Ap 150 m gara un līdz 12 m augsta krauja Braslas labā pamatkrasta nogāzē ar divdaļīgu atsegumu. Kraujas augšdaļas atsegums vasarās lapotnes dēļ ir skatam slēpts. Te atrodas četras alas – **Trīs māsas** un **Pameita**, bet ziemās no strautiņa veidojas skaists dažus metrus augsts **Sarkanais leduskritums**. Atrodas iepretim Braslas zivjaudzētavai.

12 | Aņītes Augstais iezis 24.94157, 57.28519.

Ap 200 m garš un līdz 35 m augsts atsegums (ar krauji) Braslas kreisajā pamatkrasta nogāzē aiz zivjaudzētavas. No laivas veģetācijas un zemā skatu punkta dēļ to var arī nepamanīt.

13 | Slūņu iezis 24.94048, 57.28252.

Ap 170 m garš atsegums līdz 30 m augstā upes labajā krasta ielokā zem augstsprieguma līnijas. Viens no iespaidīgākajiem un ainaviskākajiem Braslas ielejas atsegumiem. Tajā vērojami aktīvi erozijas procesi un noslīdeņi.

14 | Melnais iezis 24.94353, 57.28102

Ap 180 m garš un līdz 12 m augsts smilšakmens atsegums, kas savu nosaukumu, iespējams, ieguvis no ķerpja – melnās cistokolejas, kas daļēji sedz tā virsmu. Iezi saposmo sānu gravas, kā rezultātā izveidojušies atsevišķi smilšakmens izciļņi. Tā piekābē – nelielas alas. Virs Melnā ieža atrodas **Melnā ieža pilskalns**. Braslas otrā krastā slejas **Baltais iezis**.

15 | Virtakas iezis (arī Sarkanais iezis) 24.947715, 57.279224.

Līdz 15 m augsts smilšakmens atsegums ap 300 m garā upes senlejas labā krasta nogāzes posmā. Tā piekābē izveidojusies 2,5 m augsta, nišveidīga **ala**. Upes otrā

krastā atrodas **Zirņu iezis**.

16 | Buļu iezis 24.94901, 57.2756

Ap 110 m gara un līdz 30 m augsta krauja ar smilšakmens atsegumu tās piekābē, ko vidusdaļā pāršķēlusi nišveidīgā Lielā Buļu ala. Atsegumā ir izveidojušās vēl divas Buļu alas un Adamaita ala. Šis ir viens no skaistākajiem Braslas atsegumiem.

17 | Gaujas senleja

Viena no iespaidīgākajām Baltijas reljefa formām. Gaujas senlejas sākums atrodas pie Abula ietekas Gaujā, bet tās beigu daļa – pie Murjāņiem. Gaujas senleja maksimālo dziļumu (85 m) sasniedz pie Siguldas. Viens no galvenajām Gaujas un to pieteku krastu dabas un ainaviskām vērtībām un tūristu piesaistēm ir devona perioda smilšakmens atsegumi.